

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

**Γενική Γραμματεία Εταιρικού Συμφώνου
Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ)
Γεν. Διεύθυνση Θεσμικής κι Επιχειρησιακής
Υποστήριξης ΕΣΠΑ
Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων και
Χρηματοδοτικών Εργαλείων (ΕΥΚΕ-ΧΕ)**

ΕΥΚΕ-ΧΕ: 1006

Ταχ. Δ/ση: Νίκης 10, 3ος όροφος
10563 Αθήνα
Πληροφορίες: Αθανάσιος Παπαηλιού
Τηλέφωνο: 210 3742069
Email: a.papailiou@minfin.gr

**Προς : Ε.Υ.Δ. Προγράμματος
«Ήπειρος»
Πλατεία Πύρρου 1 - Διοικητήριο
452 21 Ιωάννινα**

**Θέμα: Γνωμοδότηση για την ύπαρξη ή μη στοιχείων Κρατικών Ενισχύσεων σε πράξεις
προς ένταξη στην πρόσκληση με τίτλο «3η πρόσκληση Στρατηγικής ΒΑΑ Δήμου
Ιωαννιτών»**

Σχετ: Το με αρ. πρωτ. 1599/17-07-2025 έγγραφο της Υπηρεσίας σας (αρ. πρωτ. εισερχομένου ΥΠΕΘΟΟ127635/ΕΥΚΕ-ΧΕ 1006/17-07-2025).

Σε συνέχεια του ως άνω σχετικού με το οποίο μας κοινοποιήθηκε, προς γνωμοδότηση αναφορικά με ενδεχόμενη ύπαρξη στοιχείων κρατικής ενίσχυσης, το σχέδιο πρόσκλησης με τίτλο «3η πρόσκληση Στρατηγικής ΒΑΑ Δήμου Ιωαννιτών», λαμβάνοντας υπόψη το θεσμικό πλαίσιο των Κρατικών Ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σημειώνονται τα εξής:

1. Σύμφωνα με το σχέδιο της πρόσκλησης, αντικείμενο της δράσης αποτελεί η υλοποίηση των ακόλουθων παρεμβάσεων:

1. Παρεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας σε σχολικές μονάδες του Δήμου Ιωαννιτών

Στόχος της προτεινόμενης πράξης είναι αφενός η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης σχολικών μονάδων στον Δήμο όσο και η συνολική εξοικονόμηση ενέργειας σε επίπεδο Δήμου.

Αντικείμενο του έργου είναι ενεργειακή αναβάθμιση του κελύφους σχολικών κτιρίων του Δήμου η οποία περιλαμβάνει μεταξύ άλλων:

**Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης**

- Εξωτερική θερμομόνωση του κελύφους των κτιρίων
- Τοποθέτηση νέων κουφωμάτων αλουμινίου με τα κατάλληλα τεχνικά χαρακτηριστικά
- Αντικατάσταση του παλαιού λέβητα και τοποθέτηση νέου συστήματος θέρμανσης, με ταυτόχρονη θερμομόνωση του δικτύου διανομής σωληνώσεων.

2. Ανάπλαση κοινοχρήστων χώρων Δήμου Ιωαννιτών και μετατροπή τους σε πράσινους αστικούς χώρους

Περιλαμβάνει τα κάτωθι υποέργα:

Υποέργο (ΥΠ)1: Δημιουργία «πράσινων γειτονιών»

Αντικείμενο του έργου αποτελεί η δημιουργία «πράσινων γειτονιών». Η έννοια των «πράσινων γειτονιών» συνίσταται σε ένα σύνολο παρεμβάσεων που αφορούν κατά κύριο λόγο φυτεύσεις και πράσινες αναπλάσεις σε επιλεγμένες γειτονιές (Αμπελόκηποι – Εξοχή – Βρυσούλα – Κιάφα – Γηροκομείο – Σεισμόπληκτα) του Δήμου Ιωαννιτών. Οι κύριες παρεμβάσεις αφορούν σε οριζόντιες φυτεύσεις - δενδροφυτεύσεις – ζώνες σκιάς καθώς και κατακόρυφες φυτεύσεις – πράσινοι τοίχοι δεδομένης της έλλειψης ελεύθερων χώρων για τη δημιουργία πράσινων υποδομών ως εναλλακτική λύση (κατακόρυφοι πράσινοι τοίχοι). Πέραν των κατακόρυφων τοίχων παντός είδους κτιρίου, μία άλλη εκδοχή των πράσινων φυτεύσεων αποτελούν οι περιφράξεις των σχολείων.

Υποέργο (ΥΠ)2: Δημιουργία πράσινων αυλών σε σχολικά συγκροτήματα

Ο Δήμος Ιωαννιτών, μέσα από πρόγραμμα συμμετοχικού σχεδιασμού θα υλοποιήσει ένα φιλόδοξο σχέδιο με βασικό στόχο την βιοκλιματική αναβάθμιση των σχολικών αυλών εννιά σχολικών μονάδων του Δήμου.

Ο βιοκλιματικός σχεδιασμός περιλαμβάνει τη βελτιστοποίηση των φυσικών πόρων, όπως το ηλιακό φως, ο άνεμος και η βλάστηση, για τη δημιουργία άνετων και υγιών περιβαλλόντων μάθησης και παιχνιδιού. Η προσέγγιση αυτή περιλαμβάνει τη φύτευση δέντρων και πρασίνου, τη δημιουργία σκιερών περιοχών, την εγκατάσταση συστημάτων συλλογής βρόχινου νερού και τη χρήση υλικών φιλικών προς το περιβάλλον. Οι παρεμβάσεις αυτές βελτιώνουν τη θερμική άνεση, μειώνουν την ανάγκη για ενεργοβόρες λύσεις ψύξης και θέρμανσης και ενισχύουν τη σωματική και ψυχολογική ευεξία των μαθητών.

Υποέργο (ΥΠ)3: Δημιουργία πράσινου χώρου στάθμευσης στο Δημοτικό parking στα Λιθαρίτσια

Το υπαίθριο parking που βρίσκεται επί του Ο.Τ. 71Α ΚΧ του Δήμου Ιωαννιτών, διατάσσεται σε τρία διαζώματα, τα οποία βρίσκονται σε διαφορετική στάθμη, ακολουθώντας την κατωφέρεια της περιοχής. Περιμετρικά του χώρου στάθμευσης, βρίσκονται μνημεία, τοπόσημα και πράσινοι χώροι του κέντρου των Ιωαννίνων.

Σκοπός του έργου είναι:

- Ανακατανομή των υπαρχόντων θέσεων στάθμευσης.
- Αναδιαμόρφωση των τριών ανισόπεδων διαζωμάτων.
- Αναδιαμόρφωση του κοινόχρηστου χώρου που προκύπτει.
- Σχεδιασμός του πεζοδρομίου που εφάπτεται στο όριο του ακινήτου.
- Σχεδιασμός των νέων δαπεδοστρώσεων σε όλη την έκταση του οικοπέδου.
- Φυτεύσεις για το σύνολο της έκτασης.
- Πρόβλεψη απορροής ομβρίων υδάτων.
- Σχεδιασμός μικρών σημείων ανάπαυσης σε επιλεγμένα σημεία του οικοπέδου, για την εξυπηρέτηση οδηγών και πεζών.
- Σχεδιασμός ηλεκτροφωτισμού.

3. Ανάδειξη και προστασία Δημοτικού Μουσείου Ιωαννίνων (Ασλάν Τζαμί-Μεντρεσές) στη ΒΑ ακρόπολη του Κάστρου Ιωαννίνων

Περιλαμβάνει τα ακόλουθα υποέργα:

Υποέργο (ΥΠ)1: «Αποκατάσταση κτηρίου και Επανέκθεση Δημοτικού Εθνογραφικού Μουσείου Ιωαννίνων (Τζαμί Ασλάν Πασά)»

Το αντικείμενο του έργου περιλαμβάνει την αποκατάσταση και συντήρηση του κελύφους του κτηρίου και την επανέκθεση της συλλογής του Δημοτικού Εθνογραφικού Μουσείου Ιωαννίνων.

Υποέργο (ΥΠ)2: «Αποκατάσταση Μεντρεσέ, δημιουργία εκθεσιακών χώρων / χώρων πολλαπλών χρήσεων και διαμόρφωση προσβάσεων ΑΜΕΑ»

Το αντικείμενο του έργου περιλαμβάνει την αποκατάσταση, συντήρηση και αναστήλωση του κελύφους του κτηρίου και την επανάχρηση του μνημείου ως εκθεσιακού χώρου (συμπληρωματικού της εκθεσιακής λειτουργίας του Τεμένους Ασλάν Πασά) και ως χώρου πολλαπλών χρήσεων.

4. Βιοκλιματική Ανάπλαση Πλατείας Χατζή

Βασική κατεύθυνση είναι η βελτίωση του αστικού κλίματος της περιοχής, μέσω ενός έργου ανάπλασης σύμφωνα με τις αρχές του περιβαλλοντικού και βιοκλιματικού σχεδιασμού που οδηγούν:

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ο Στη χρήση δομικών υλικών, που με το χρώμα, την υφή και τη σύσταση τους θα επιτυγχάνουν τη μείωση της απορροφητικότητας της ηλιακής ακτινοβολίας.

ο Στην χωροθέτηση κατάλληλων φυτεύσεων, στοιχείων σκίασης αλλά και αρχιτεκτονικών πετασμάτων για την επίτευξη θερμικής άνεσης, ηλιοπροστασίας, μείωσης ηχορύπανσης και ανεμοπροστασίας.

ο Στην ενσωμάτωση υδάτινων επιφανειών για φυσικό δροσισμό.

ο Στην επιλογή αστικού εξοπλισμού με μελετημένη διάταξη και σωστό προσανατολισμό.

Η συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη που διατίθεται για την ένταξη πράξεων με την παρούσα πρόσκληση ανέρχεται σε 8.000.000,00€.

Δυνητικοί δικαιούχοι είναι το Υπουργείο Πολιτισμού, ο Δήμος Ιωαννιτών, η Εφορεία Αρχαιοτήτων Ιωαννίνων και όσοι φορείς έχουν συνάψει προγραμματική σύμβαση με τους παραπάνω αναφερόμενους.

Ο Κύριος Δικαιούχος που αναλαμβάνει την υποβολή της πρότασης, σε περιπτώσεις προτάσεων όπου η υλοποίησή τους πραγματοποιείται από πολλαπλούς δικαιούχους είναι ο Δικαιούχος που ορίζεται από το σύνολο των δικαιούχων / συνδικαιούχων.

2. Το άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης, ορίζει τις κρατικές ενισχύσεις ως «ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχειρίσεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής [...], κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές.».

Με βάση την Ανακοίνωση της Επιτροπής για την έννοια της Κρατικής Ενίσχυσης (2016/C 262/01) που εξειδικεύει το άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις εφαρμόζονται μόνο όταν ο αποδέκτης της ενίσχυσης είναι «επιχείρηση».

Ως «επιχείρηση» θεωρούνται όλες οι οντότητες που ασκούν οικονομική δραστηριότητα ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς που τις διέπει και τον τρόπο χρηματοδότησής τους. Οικονομική δραστηριότητα αποτελεί κάθε δραστηριότητα που συνίσταται στην παροχή αγαθών και υπηρεσιών στην αγορά.

Προκειμένου να προσδιοριστεί αν μια κρατική χρηματοδότηση προς οποιονδήποτε φορέα που ασκεί οικονομική δραστηριότητα είναι κρατική ενίσχυση πρέπει να ισχύουν σωρευτικά τα παρακάτω κριτήρια:

- Χορήγηση/μεταφορά κρατικών πόρων
- Επιλεκτική ενίσχυση προς ορισμένες επιχειρήσεις ή κλάδους παραγωγής
- Παροχή πλεονεκτήματος
- Νόθευση ή απειλή νόθευσης του ανταγωνισμού και του ενδοενωσιακού εμπορίου.

3. Σύμφωνα με την περιγραφή του αντικειμένου της πρόσκλησης, το θεσμικό πλαίσιο στο οποίο δύναται να εμπίπτουν οι προτεινόμενες πράξεις ποικίλει και ως εκ τούτου, κάθε πράξη της εν λόγω πρόσκλησης πρέπει να αξιολογηθεί διακριτά για την πλήρωση του κριτηρίου της συμβατότητας με τους κανόνες των κρατικών ενισχύσεων.

4. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω επισημαίνεται ότι στο διατακτικό της πρόσκλησης έχει καθοριστεί επαρκές θεσμικό πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων και ανταγωνισμού σύμφωνα με το οποίο δύναται να εξεταστούν οι υποβαλλόμενες προτάσεις. Ωστόσο, το σημείο 26 πρέπει να επαναδιατυπωθεί ως εξής:

«Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης («Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός»), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.»

Για την πλήρη κάλυψη των κανόνων εφαρμογής του θεσμικού πλαισίου κρατικών ενισχύσεων κρίνεται απαραίτητο να προστεθούν στο διατακτικό της πρόσκλησης το με αρ. πρωτ. 101270/ΕΥΚΕ3633/30-09-2016 έγγραφο της ΕΥΚΕ με θέμα «Διευκρινίσεις σχετικά με ζητήματα εφαρμογής του Καν. ΕΕ 651/2014».

5. Υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην με αρ. πρωτ. 99801/ΕΥΚΕ-ΧΕ1162/27-10-2023 Εγκύκλιο της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα «Οδηγίες προς φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 αναφορικά με ζητήματα κρατικών ενισχύσεων» :

- Μετά την υποβολή των μεμονωμένων προτάσεων στην πρόσκληση, κάθε πρόταση πρέπει να εξετάζεται διακριτά αναφορικά με την ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης και την τήρηση των κανόνων του ανταγωνισμού. Ωστόσο, εφόσον η οικεία ΕΥΔ κρίνει ότι οι πράξεις που θα υποβληθούν δεν αποτελούν κρατική ενίσχυση δεν απαιτείται η αποστολή των προτάσεων στην Υπηρεσία.

- Για την αξιολόγηση της πλήρωσης του κριτηρίου συμβατότητας της πράξης με τους κανόνες του ανταγωνισμού και των κρατικών ενισχύσεων, είναι αναγκαίο να συμπληρώνεται η λίστα ελέγχου περί ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης που έχει κοινοποιηθεί με την με αρ. πρωτ. 115150/EΥΚΕ4023/2.11.2016 επιστολή του ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ, αντίγραφο της οποίας πρέπει να τηρείται στο φάκελο της πράξης.

Επιπλέον και εφόσον για την υλοποίηση της πράξης χρησιμοποιηθεί άρθρο του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, πρέπει:

α) με την έκδοση της απόφασης ένταξης πράξης, η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης πρέπει άμεσα να συμπληρώσει και να διαβιβάσει την ΕΥΚΕ-ΧΕ-το Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 (ΓΑΚ), που περιλαμβάνει συνοπτικές πληροφορίες σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις που απαλλάσσονται σύμφωνα με τους όρους του εν λόγω Κανονισμού, προκειμένου η ΕΥΚΕ-ΧΕ να προβεί στην ηλεκτρονική υποβολή της πράξης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού) μέσω της ηλεκτρονικής εφαρμογής SANI, εντός των καθορισθέντων χρονικών ορίων που τίθενται στο άρθρο 11 του ΓΑΚ.

β) σε περίπτωση που η χορηγηθείσα κρατική ενίσχυση αφορά σε ποσό 100.000,00€ και άνω, η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης πρέπει να αποστείλει στην ΕΥΚΕ-ΧΕ τα στοιχεία που απαιτούνται για τη δημοσιοποίηση χορηγηθείσας μεμονωμένης κρατικής ενίσχυσης στην εφαρμογή TAM (Transparency Award Module) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κατ' εφαρμογή της με αρ. πρωτ. 12163/EΥΚΕ/4902/27.01.2017 επιστολής της ΕΥΚΕ με θέμα «Υποχρέωση και διαδικασίες δημοσίευσης στοιχείων χορηγούμενων κρατικών ενισχύσεων» (Παράρτημα ΙΙΙ του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 (ΓΑΚ), η οποία επικαιροποιήθηκε μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας στις 10.07.2023 «Νέα όρια δημοσίευσης πληροφοριών στο TAM».

Η παρούσα γνωμοδότηση παρέχεται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ΕΥΚΕ-ΧΕ και περιορίζεται στην παροχή απόψεων σχετικά με τη συμμόρφωση του υπό κρίση μέτρου ενίσχυσης με τους κανόνες Ανταγωνισμού και Κρατικών Ενισχύσεων της ΕΕ. Επισημαίνεται ότι δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες της ΕΥΚΕ η αξιολόγηση οποιαδήποτε άλλης πτυχής του μέτρου ενίσχυσης, περιλαμβανομένων θεμάτων που άπτονται του δικαίου περί δημοσίων συμβάσεων.

Οι απόψεις της ΕΥΚΕ-ΧΕ βασίζονται αποκλειστικά στις πληροφορίες που παρείχε εγγράφως η οικεία Διαχειριστική Αρχή και ειδικότερα στο περιεχόμενο του σχεδίου Πρόσκλησης υποβολής προτάσεων, έγγραφο το οποίο αφορά η γνωμοδότηση της ΕΥΚΕ-ΧΕ βάσει των αρμοδιοτήτων της. Εάν οι παρασχεθείσες πληροφορίες αποδειχθούν ελλιπείς ή εσφαλμένες, ή το μέτρο ενίσχυσης δεν υλοποιηθεί σύμφωνα με τις παρεχόμενες πληροφορίες, η ΕΥΚΕ διατηρεί το δικαίωμα να επανεξετάσει τις απόψεις της σε σχέση με αυτές που εκφράζονται στο παρόν έγγραφο.

Παραμένουμε στην διάθεσή σας για κάθε αναγκαία διευκρίνιση.

Ο Προϊστάμενος της ΕΥΚΕ-ΧΕ

Ευάγγελος Στουραϊτης

Εσωτερική Διανομή (Ηλεκτρονικά):

- Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών
- Γραφείο Γενικής Γραμματείας Εταιρικού Συμφώνου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ)
- Γραφείο Γενικής Διεύθυνσης Θεσμικής και Επιχειρησιακής Υποστήριξης
- ΕΥΚΕ - ΧΕ

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

